

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

Філологічний факультет

Кафедра української і зарубіжної літератури

ЗАТВЕРДЖЕНО НА ЗАСІДАННІ
КАФЕДРИ

Завідувач кафедри

_____ / Акулова Н.Ю.

(протокол № 1 від 31.08. 2021 р.)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**МОДУЛЬ 2. «МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ
НА СТАРШОМУ ЕТАПІ В ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ»**

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	01 Освіта
Спеціальність	014.021 Середня освіта. Англійська мова і література
Освітня програма	«Середня освіта. Мова і література (англійська, німецька), перша – англійська»

Мелітополь, 2021

Розробники: Єгорова Юлія Миколаївна, кандидат філологічних наук,
старший викладач

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

Коноваленко Т.В.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Рівень вищої освіти галузь знань, спеціальність, спеціалізація	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2, 5	Рівень вищої освіти: другий (магістерський) Галузь знань О1 Освіта Спеціальність 014.021 Середня освіта. (Англійська мова і література) Освітня програма Середня освіта. Мова і література (англійська, німецька), перша – англійська	Обов’язкова	
Блоків 5 у тому числі: курсова робота – не передбачена навчальна практика – не передбачена		Рік підготовки: 2021-2022	
Загальна кількість годин -75		Семестр	
Тижневих годин**- 2		2-й	
		Лекції	
		16 год.	
		Практичні, семінарські	
		14 год.	
		Лабораторні	
		год.	год.
		Навчальна практика**	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		45 год.	
		Вид контролю Екзамен – усний	

2. Мета та заплановані результати навчання

Метою викладання обов'язкового освітнього компонента М. 2.«Методика навчання зарубіжної літератури на старшому етапі в закладах середньої освіти» є формування знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти з викладання зарубіжної літератури у старшій школі закладів середньої освіти; ознайомлення з нормативними документами МОН України щодо вивчення літератури, здійснення аналізу робочих програм; організація творчої лабораторії вчителя літератури, використання ефективних методів навчання, інноваційних технологій у навчальному процесі, дослідження загальнокультурного та творчого розвитку особистості здобувача вищої освіти /учня.

3. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ ОБОВ'ЯЗКОВИМ ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

Загальні компетентності:

ЗК 3. Здатність свідомо визначати цілі власного професійного й особистісного розвитку, організовувати власну діяльність, критично її оцінювати й аналізувати, працювати автономно та в команді.

ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення, аналізу та критичного оцінювання інформації з різних джерел, у т.ч. іноземною мовою.

ЗК 5. Здатність застосовувати набуті знання та вміння в практичних ситуаціях, прогнозувати, проектувати та моделювати освітній процес, зрозуміло і недвозначно доносити власні висновки до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ЗК 8. Здатність проводити дослідницьку роботу, дотримуючись академічної доброчесності, визначати цілі та завдання, обирати методи дослідження, аналізувати результати.

ЗК 9. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми з відповідною аргументацією, застосовувати інноваційні методи й технології, генерувати нові ідеї.

Спеціальні (фахові) компетентності:

ФК01. Здатність володіти методологічними і теоретичними основами філологічних наук, методик навчання української мови і літератури, методик навчання іноземної мови та зарубіжної літератури, базовими знаннями з української мови, теорії та історії української літератури, методик викладання української мови та літератури.

ФК02. Здатність формувати в учнів предметні компетентності, застосовуючи сучасні підходи, методи й технології навчання української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури.

ФК03. Здатність реалізовувати сучасні підходи до організації та здійснення освітнього процесу згідно з вимогами педагогіки, психології, вікової фізіології й валеології, а також відповідно до норм безпеки життєдіяльності.

ФК09. Здатність орієнтуватись в основних тенденціях, що визначають сучасний стан літературної і мовної освіти в закладах загальної середньої освіти, проектувати педагогічну діяльність.

ФК10. Здатність керувати пізнавальною діяльністю учнів, знаходити найбільш ефективні способи впливу на школярів, урахувати їх вікові і психологічні особливості, створювати і згуртовувати колектив з метою вирішення освітніх завдань.

4. Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 1 – сучасних філологічних і дидактичних засад навчання української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури;

ПРН 4 - теоретичних основ та основних тенденцій методики викладання української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури у закладах середньої освіти;

ПРН 7 – основ загальнотеоретичних та професійних дисциплін в обсязі, необхідному для проведення науково-дослідної роботи; правил академічної доброчесності; норм цитування при написанні наукових робіт;

ПРН 14 – упорядковувати отримані теоретичні та практичні дані щодо дослідження в мові та літературі;

ПРН 15 - розробляти плани-конспекти уроків з української мови і літератури, англійської мови і зарубіжної літератури та методичні рекомендації щодо їх проведення.

ПРН 23 - оцінювати педагогічні інновації в освіті, здатність до самостійного вирішення доцільність їх впровадження в освітньо-виховний процес

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма вивчення обов'язкового освітнього компонента «Методика навчання зарубіжної літератури на старшому етапі в закладах середньої освіти» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти (другий рівень).

БЛОК І РОЛЬ КУРСУ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПАРАДИГМІ ВИКЛАДАЧА- СЛОВЕСНИКА

Тема 1. Методика викладання зарубіжної літератури у ЗВО як наука і навчальна дисципліна. Завдання методики викладання літератури. Своєрідність методики викладання літератури як науки, її складові частини і джерела розвитку.

Тема 2. Предмет, зміст, структура курсу у професійній парадигмі викладача. Методи наукового дослідження: вивчення літератури з методики навчання літературі та суміжних дисциплін, вивчення й узагальнення передового досвіду, педагогічний експеримент тощо. Інклюзивна освіта: сутність, поняття, термінологія. Короткий огляд історії розвитку методики навчання зарубіжної літератури.

Тема 3. НОП у процесі викладання літератури у ЗСО.

Тема 4. Принципи викладання і структура літературної освіти.

- Принцип науковості.
- Принцип систематичності й послідовності.
- Принцип свідомості навчання .
- Принцип активності й самостійності.
- Принцип наочності.
- Принцип ґрунтовності.
- Принцип зв'язку навчання з практичною діяльністю, реаліями життя.
- Принцип єдності освітніх, розвивальних і виховних функцій навчання.
-

БЛОК 2. МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ НА СТАРШОМУ ЕТАПІ В ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Тема 1. Форми, методи та методичні прийоми. Основні форми викладання зарубіжної літератури на старшому етапі : лекції, семінари, спецсемінари, · колоквіуми, лабораторні роботи, практикуми і спецпрактикуми, самостійна робота, науково-дослідна роботу учнів.

Лекційно-семінарська форма організації навчання. Лекція як форма організації навчального процесу у закладах середньої освіти: методика підготовки та проведення. Проблемна лекція . Лекція-візуалізація як результат нового використання принципу наочності, вплив даних психолого-педагогічної науки, форм і методів активного навчання. Лекція-прес-конференція.

Семінарське заняття (просемінар, семінар-розгорнута бесіда, семінар-доповідь, семінар-дискусія, семінар-конференція, семінар-прес-конференція, семінар-«мозковий штурм»).

Групові форми організації навчання. Види й особливості підготовки лекцій. Методика проведення лекцій.

Тема 2. Методи та прийоми навчання на уроках зарубіжної літератури на старшому етапі в ЗСО.

Засоби активізації навчальної діяльності на уроках літератури. Класифікація методів за М.І.Кудряшовим, Є.А.Пасічником, Л.Мірошніченко, Ф. Штейнбуком та ін.

Взаємодія методів і прийомів у процесі вивчення художнього твору. Організація самостійного засвоєння учнями знань шляхом вивчення розділу підручника. Системне використання методів на уроках літератури. Засоби навчання літератури. Засоби унаочнення, технічні засоби у навчанні. Комп'ютер як засіб оптимізації навчального процесу. Інтерактивні методи навчання.

Тема 3. Проблемне навчання у закладах середньої освіти. Проблемна ситуація як своєрідна сходинка. Проблемні питання і завдання. Технологія упровадження проблемного навчання на уроках зарубіжної літератури в ЗСО.

БЛОК 3. ЗАГАЛЬНОМИСТЕЦЬКІ ЗАКОНИ ВИВЧЕННЯ ЛІТЕРАТУРНОГО ТВОРУ

Тема 1. Методологія і методика аналізу художнього твору у закладах вищої освіти.. Методологічні принципи аналізу художнього твору:

- Принцип відповідності форм і шляхів аналізу художній природі твору.
- Принцип багатозначності.
- Принцип єдності змісту та форми твору.
- Шляхи шкільного аналізу художнього твору.

Класифікація шляхів аналізу художнього твору Б. Чиркова: текстуальний контекстуальний та інтертекстуальний.

Інші шляхи аналізу: аналіз поетичної мови твору, аналіз віршової структури твору, аналіз авторської позиції, стилістичний аналіз, мотивний аналіз, аналіз міфологічної основи твору тощо.

Тема 2. Методи літературознавчого аналізу: порівняльно-історичний або історико-літературний; структурний категоріальний; описовий; біографічний; культурологічний; генетичний; компаративний.

Прийоми аналізу: зіставлення творів; шляхи аналізу: цілісний (аналіз за розвитком дії), композиційний, пообразний, проблемно-тематичний, структурно-стильовий тощо.

БЛОК 4. ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ РІЗНИХ РОДІВ ЛІТЕРАТУРИ

Тема 1. Особливості роботи над вивченням літературного твору у ЗСО.

Епічні твори. Зміст шкільного курсу епічних творів та його значення. Завдання вивчення епічних творів у старших класах. Види роботи під час вивчення епічних творів: організація читання, робота над текстом.

Тема 2. Особливості роботи над вивченням літературного твору у ЗВО. Ліричні, драматичні твори. Вивчення ліричних творів. Зміст шкільного курсу лірики та його значення. Завдання вивчення лірики в старших класах. Прийоми аналізу ліричних творів. Шляхи аналізу ліричних творів.

Тема 3. Вивчення драматичних творів. Зміст шкільного курсу драматургії та його значення. Завдання вивчення драматургії в старших класах. Специфіка вивчення драматичних творів: засвоєння теоретичних понять драми як літературного роду, роль конфліктів. Шляхи аналізу драматичних творів. Використання наочності й технічних засобів навчання у процесі роботи з драмою.

БЛОК 5. МЕТОДИЧНА РОБОТА ВЧИТЕЛЯ-СЛОВЕСНИКА. ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Тема 1. Методична робота вчителя-словесника. Удосконалення методичної майстерності вчителя-словесника. Основні шляхи збагачення знань і підвищення кваліфікації учителів-словесників. Вивчення, узагальнення і поширення передового педагогічного досвіду. Зміст і форми роботи методичного об'єднання вчителів зарубіжної літератури. Роль методичних кабінетів. Значення науково-методичних конференцій в удосконаленні професійної кваліфікації учителів зарубіжної літератури.

Тема 2. Гурткові форми роботи. Позакласна й позашкільна робота з літератури. Зміст позакласної роботи. Основні форми позакласної роботи. Літературні факультативи, тижні літератури, конференції, диспути, літературна творчість учнів, збирання фольклору, шкільний літературний музей, літературні екскурсії і походи.

Форми координації науково-дослідною роботою учнів: наукові гуртки, клуби, семінари, тренінги. Робота у Малій академії наук.

Факультативні курси з зарубіжної літератури. Факультативи, спецкурси і спецсемінари як додаткові форми організації навчання та їх розвиток у лінгводидактиці.

Тема 3. Інновації в гуманітарній освіті. Модульна технологія викладання української та зарубіжної літератури школі. Сутність модульного навчання. Особливості модульного навчання. Принципи модульного навчання: принцип модульності, принцип структурованості змісту навчання, принцип динамічності, принцип оптимальності методів діяльності, принцип гнучкості, принцип усвідомленої перспективи, принцип різносторонності методичного консультування, принцип паритетності..

Сутність методичних категорій „проектна методика” та „проект”. Поєднання ознак комунікативного підходу, співробітництва у групі, автономного та індивідуалізованого навчання.

Тема 4. Організація самостійної роботи учнів.

6. СТРУКТУРА ОBOB'ЯЗKOBOTO OCBITHЬOTO KOМПОНЕНТА

Кількість годин	Тема	Форма діяльності (заняття, кількість годин)	Література Інформаційні ресурси	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
БЛОК 1 РОЗВИТОК ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТИ НА УКРАЇНІ						
4	Тема 1. Методика викладання літератури у ЗВО як наука і навчальна дисципліна.	Лекційне заняття (2 год.)	Література: 1–6; 5, 6, 7, 13, 18, 22 Інформаційні ресурси: 1, 5, 11	Переглянути презентацію лекції, анувати прочитану додаткову літературу	5	
	Тема 1 Зміст і побудова курсу методики викладання зарубіжної літератури у вищій школі	Семінарське заняття (2 год.)	Проаналізувати основні принципи укладання чинних програм зарубіжної літератури для 10–11 класів Скласти календарне планування			

			для 10 класу (на перший семестр).			
4	Тема 1 Предмет, зміст, структура курсу у професійній парадигмі викладача	Самостійна робота (4 год.)	Література: 1–6; 5, 6, 7, 13, 18, 22 Інформаційні ресурси: 1, 5, 11		5	впродовж сьомого навчального семестру (перший періодичний контроль)

6	Тема 2 Принципи викладання і структура літературної освіти. Тема 2 Особливості шкільного курсу зарубіжної літератури в старших класах	Самостійна робота (2 год.) Семінарське заняття (2 год.)	Література: 1–6; 5, 6, 7, 13, 18, 22 Інформаційні ресурси: 1, 5, 11	Відповіді на питання, тестові завдання. Реклама підручника Виконання презентації до двох уроків з зарубіжної літератури в 10 класі	5	впродовж сьомого навчального семестру (перший періодичний контроль)
---	--	--	--	---	---	---

БЛОК 2. МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ В ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

10	Тема 2. Методи і прийоми навчання на уроках зарубіжної літератури в старших класах	Лекційне заняття (2 год.) Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (4 год.)	Література: 1–6; 5, 6, 7, 13, 16–18, 22 Інформаційні ресурси: 1, 5, 11	підготуватися до моделювання ділової гри з вивчення казок у 5 класі використовуючи запропоновану літературу, дати характеристику інтерактивним методам навчання.	5	впродовж сьомого навчального семестру (перший періодичний контроль)
4	Тема 3–4 Форми організації навчання зарубіжної літератури у старшій школі	Лекційне заняття (2 год.)	Література: 1–6; 5, 6, 7, 13, 16–18, 22 Інформаційні ресурси: 1, 5, 11	Відповіді на питання, тестові завдання		впродовж сьомого навчального семестру (перший періодичний контроль)
6	Тема Методика проведення лекційних	Самостійна робота (4 год.)	Література: 1–6; 5, 6, 7, 13, 16–18, 22 Інформацій	анотувати прочитану додатков		впродовж сьомого навчального семестру

	занять на старшому етапі на уроках зарубіжної літератури		ні ресурси: 1, 5, 11	у літератур у; скласти план-конспект уроку за однією з тем, які вивчаються у 10-11 класах.		у (перший періодичний контроль)
8	Тема 4. Методика проведення сучасних уроків зарубіжної літератури на старшому етапі в ЗСО	Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (4 год.)	Література: 1–6; 5, 6, 7, 13, 16–18, 22 Інформаційні ресурси: 1, 5, 11	за схемою, запропонованою у лекції, виконати аналіз уроку	5	впродовж сьомого навчального семестру (перший періодичний контроль)
10	Тема 5. Проблемне навчання як тип літературної освіти Тема 5 Проблемний тип навчання	Лекційне заняття (2 год.) Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (4 год.)	Література: 1–6; 5, 6, 7, 13, 16–18, 22 Інформаційні ресурси: 1, 5, 11, 2, 4, 11	Розробити фрагмент уроку «Творчість А.Камю», застосовуючи частково-пошуковий метод	5	впродовж сьомого навчального семестру (другий періодичний контроль)

	на уроках зарубіжної літератури в старших класах					
БЛОК 3 ЗАГАЛЬНОМИСТЕЦЬКІ ЗАКОНИ ВИВЧЕННЯ ЛІТЕРАТУРНОГО ТВОРУ						
2	Тема 6. Методологія і методика аналізу художнього твору.	Лекційне заняття (2 год.)	Література: 1–6; 1–2, 9–11, 13, 16–18, 20 Інформаційні ресурси: 1, 5, 11	анотувати прочитану додаткову літературу		впродовж сьомого навчального семестру (другий періодичний контроль)
8	Тема 6.. Шляхи аналізу художнього твору на старшому етапі в закладах середньої освіти	Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (5 год.)	Література: 1–6; 1–2, 9–11, 13, 16–18, 20 Інформаційні ресурси: 1, 5, 11	Відповіді на питання, тестові завдання	5	впродовж сьомого навчального семестру (другий періодичний контроль)
БЛОК 4 ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ РІЗНИХ РОДІВ ЛІТЕРАТУРИ						
6	Тема 5. Вивчення теорії літератури та	Самостійна робота (4 год.)	Література: 1–6; 1–2, 9–11, 13, 16–18, 20 Інформацій	Відповіді на питання, тестові завдання	5	

	літературно-критичних статей на старшому етапі в закладах середньої освіти		ні ресурси: 1, 5, 11			
--	--	--	-----------------------------	--	--	--

БЛОК 5. МЕТОДИЧНА РОБОТА ВЧИТЕЛЯ-СЛОВЕСНИКА. ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

6	Тема 1 Позакласна й позашкільна робота з літератури	Самостійна робота (6 год.)	Література: 1–6; 1–2, 9–11, 13, 16–18, 20 Інформаційні ресурси: 1, 5, 11	Відповіді на питання, тестові завдання		впродовж сьомого навчального семестру (другий періодичний контроль)
6	Тема 4. Гурткові форми роботи	Самостійна робота (4 год.)	Література: 1–6; 1–2, 9–11, 13, 16–18, 20 Інформаційні ресурси: 1, 5, 11			
10	Тема 7–8 Інновації в гуманітарній освіті Тема 7 Інноваційн	Лекційне заняття (4 год.) Семінарське заняття (2 год.)	Література: 1–6; 1–2, 9–11, 13, 16–18, 20 Інформаційні ресурси:	Написання анотацій до статей методичного змісту. розміщен		

	і педагогічні технології вивчення зарубіжної літератури на старшому етапі в ЗСО	Самостійна робота (6 год.)	1, 5, 11	их на сторінках журнальної періодики. Розробити інтегрований урок		
--	---	----------------------------	----------	---	--	--

7. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p>Методика викладання літератури у ВНЗ як наука і навчальна дисципліна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мотивація навчальної роботи над курсом зарубіжної літератури з методикою її викладання. 2. Методика викладання літератури як наука. Об'єкт, предмет, зміст, структура курсу. 3. Джерела і чинники розвитку методики викладання зарубіжної 4. Методи наукового дослідження в методиці навчання української літератури 5. Філософське осмислення процесу навчання і виховання. 6. Зв'язки методики викладання світової літератури з іншими науками. 7. Історія розвитку методики викладання світової літератури. 	2
2-3	<p>Форми викладання літератури у ВНЗ та на старшому етапі в закладах середньої освіти..</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні форми викладання циклу дисциплін історії світової літератури. 2. Види лекцій. 3. Нетрадиційні форми проведення лекцій. 4. Оцінка якості лекції 5. Семінарські та практичні заняття у вищій школі. Типологія уроків. <p>Самостійна робота учнів.</p>	4
4	<p>Методи і прийоми навчання зарубіжної літератури.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про методи навчання на уроках літератури. 2. Класифікація методів навчання на уроках літератури. 	2

	<p>3. Пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний.</p> <p>4. Репродуктивний метод (репродукція - відтворення)</p> <p>5. Метод проблемного викладу.</p> <p>6. Частково-пошуковий або евристичний, метод.</p> <p>7. Дослідницький метод.</p> <p>8. Інтерактивні методи навчання.</p> <p>9. Дидактичні вимоги до вибору методів навчання для реалізації освітньо-виховних завдань навчально-виховного процесу.</p>	
5	<p>Проблемне навчання як інноваційна технологія навчання у вищому навчальних закладах різних типів навчання.</p> <p>1. Сутність проблемного навчання.</p> <p>2. Функції проблемного навчання на уроці літератури.</p> <p>3. Проблемна ситуація на уроках літератури.</p> <p>а) ознаки проблемної ситуації;</p> <p>б) види проблемних ситуацій;</p> <p>в) проблемні запитання, завдання як. засоби розв'язання навчальної проблеми.</p> <p>3. Рівні проблемності на уроці літератури.</p> <p>4. Основні методи проблемного навчання.</p> <p>5. Структура уроку проблемного вивчення літератури.</p>	2
6	<p>Методологія і методика аналізу художнього твору в школі</p> <p>1. Концептуальні основи аналізу художнього текст в школі.</p> <p>2. Науковий та шкільний аналіз художнього тексту.</p> <p>3. Методи аналізу художнього тексту в сучасному літературознавстві.</p> <p>4. Літературознавчі методи аналізу художнього твору.</p> <p>5. Порівняння оригіналу й перекладу в процесі вивчення світової літератури в старших класах.</p>	2
7-8	<p>Інноваційні технології в гуманітарній освіті.</p> <p>1. Поняття: «педагогічна технологія», «технологія навчання», «освітні технології» в науковій літературі.</p> <p>2. Аналіз педагогічних інновацій на заняттях з історії літератури у виші.</p> <p>3. Особливості особистісно-орієнтованої технології.</p> <p>4. Об'єктивні умови впровадження інтегрованої системи навчання.</p> <p>5. .Сугестопедична технологія.</p> <p>6. .Модульно-розвивальна технологія.</p> <p>Інформаційні технології.</p>	2
	Всього	16

8. Теми семінарських занять

№ з/ п	Назва теми	Кількіст ь годин
1	<p>Зміст і побудова курсу методики викладання світової літератури у вищій школі.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зміст і структура курсу «Методика викладання світової літератури у вищому навчальному закладі». 2. Нові педагогічні технології вивчення сучасної світової літератури та методики її викладання у вищих навчальних закладах: технологія формування творчої особистості; технологія навчання як дослідження; технологія особистісно-зорієнтованого навчання; технологія розвивального навчання. 3. Методи наукового дослідження: вивчення навчальної літератури з методики викладання літератури та суміжних дисциплін, спостереження за навчально-виховним процесом, вивчення й узагальнення передового досвіду, педагогічний експеримент тощо. Застосування статистичних методів обробки одержаних результатів. 	2
2	<p>Методика проведення лекційних, семінарських і лабораторних занять з літературознавчих і методичних дисциплін. Роль і місце лекції з літературознавчих дисциплін у вищій школі. Основні вимоги до лекції. Підготовка викладача та студентів до лекції. Методика проведення лекцій з української літератури, методики навчання української літератури. Особливості використання лектором засобів впливу на аудиторію. Основні вимоги до семінарських занять. Підготовка викладача та студентів до проведення семінарського заняття. Методи перевірки знань, вмінь і навичок студентів на семінарському занятті із вступу до літературознавства, історії української літератури семінарському занятті зі вступу до літературознавства, історії української літератури.</p>	4
3	<p>Методи навчання зарубіжної літератури на старшому етапі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про методи. Їх загальнодидактичні основи і специфічні особливості. 2. Проблема класифікації методів навчання. 3. Активні методи навчання: <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Імітаційні методи навчання; 3.2. Ігрові імітаційні методи навчання; 3.3. Ділова гра, як метод активного навчання. 	2

	<p>4.Дискусійні методи навчання.</p> <p>5. Інтерактивні методи навчання</p>	
4	<p>Рівні проблемності навчання у вищому навчальному закладі</p> <p>1.Сутність проблемного навчання.</p> <p>2.Функції проблемного навчання в процесі вивчення історії української літератури.</p> <p>3.Класифікація методів проблемного навчання за І. Лернером.</p> <p>4.Метод випадків і ситуацій.</p> <p>5.Пошукові методи навчання:</p> <p>а) сутність і функції методу „прес”;</p> <p>б) особливості методу „мозкова атака”;</p> <p>в) функції методу „захист власних проєктів” і його місце в системі активізації розумових здібностей учня;</p> <p>г) функціонування методу „редакційний кошик”.</p>	2
5	<p>Шляхи аналізу художнього твору у старших класах</p> <p>1. Аспекти:аналізу художнього твору.</p> <p>2. Принципи, шляхи аналізу художнього тексту.</p> <p>а) цілісний шлях аналізу.</p> <p>б) пообразний шлях аналізу твору.</p> <p>в) проблемно-тематичний шлях аналізу твору.</p> <p>г) . композиційний шлях аналізу художнього тексту.</p> <p>д) комплексний шлях аналізу.</p>	2
6	<p>Вивчення теорії літератури та літературно-критичних статей на старшому етапі в закладах середньої освіти</p> <p>1. Принципи формування теоретико-літературних понять в старших класах.</p> <p>2. Сензитивність різних вікових груп до тих або інших теоретико-літературних понять.</p> <p>3. Мета, завдання та основні етапи вивчення літературно-критичних статей та матеріалів на уроках літератури.</p> <p>4. Методика використання фрагментів літературно-критичних робіт в процесі аналізу літературного твору.</p> <p>5. Шляхи вивчення літературно-критичної статті на уроках літератури в старших класах. Можливі види діяльності учнів.</p>	2
7	<p>Інноваційні педагогічні технології вивчення світової літератури на старшому етапі в ЗСО</p> <p>1.Основні поняття: «педагогічна технологія», «освітні технології», «інноваційні технології».</p> <p>2. Особливості особистісно-орієнтованої технології.</p> <p>3. Діалог культур як методологія та форма сучасної освіти.</p> <p>4. Ейдетика. Вивчення літератури за опорними схемами та образними асоціаціями.</p> <p>5. Інтерактивні технології вивчення дисциплін гуманітарного циклу.</p> <p>5.1. Інтерактивні методи.</p>	

	5.2. Віртуальні та дистанційні форми. 5.3 Метод проектів. 5.4 Відео-, аудіопрезентація в системі літературної освіти у виші.	
	Усього:	14

9.Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет, зміст, структура курсу в професійній парадигмі викладача 1. Методика викладання літератури у ВНЗ як наука. 2. Психологічні основи методики літератури. 3. Предмет, об'єкт зміст, структура курсу в професійній парадигмі викладача. 4. Складові методики викладання історії зарубіжної літератури у ВНЗ. 5. Особливості вивчення методики викладання літератури у ВНЗ 6. Міжпредметні зв'язки на лекційних, семінарських заняттях з історії літератури..	4
2	НОП у процесі вивчення літератури у ЗОШ. 1. Принципи викладання історії світової літератури у ВНЗ та загальноосвітніх закладах. 2. Поняття “раціональна організація навчання”. 3. Вимоги, яким має відповідати педагог. 4. Об'єктивні умови виявлення творчості викладача. 5. Професійні якості вчителя. 6. Місце у структурі діяльності педагога добору методів і прийомів. 7. Значення мовлення в системі роботи вчителя.	5
3	Принципи викладання і структура літературної освіти. 1. Умови керування педагогічним процесом. 2. Умови моделювання навчального процесу. 3. Загально-дидактичні та специфічні принципи викладання літератури у ВНЗ.	4
4	Форми, методи та методичні прийоми викладання літератури. 1. Основні проблемно-пошукові методи у процесі вивчення літератури в старших класах.. 2. Структурні варіанти впровадження проблемно-	5

	пошукових методів на семінарських заняттях з літератури. 3. Сутність проблемного навчання. 4. Внесок Є.Пасічника в теорію проблемного навчання. 5. Типи проблемних запитань у літературній освіті. 6. Функції проблемного навчання на заняттях з літератури. 7. Умови створення проблемної ситуації на семінарському занятті з літератури.	
5	Методика проведення навчальних занять з літератури 1. Вимоги до впровадження інноваційних форм лекцій. 2. Організація індивідуальної роботи учнів при конспектуванні лекцій. 3. Традиційні та інноваційні форми лекцій. 4. Специфіка і призначення семінарів з літератури. 5. Зміст і методика проведення лабораторних робіт.	5
6	Методологія і методика аналізу художнього твору на старшому етапі в ЗСО. 1. Шляхи аналізу художнього твору. 2. Вимоги, які передбачають проведення аналізу епічного твору. 3. Принципи аналізу художнього твору. 4. Своєрідність мовної структури тексту. 5. Римо-ритмічна організація ліричного тексту.	4
7	Особливості роботи над вивченням літературного твору. Епічні твори. Ліричні, драматичні твори. 1. Жанрова специфіка ліричних творів. 2. Родова специфіка епічних творів. 3. Система роботи над драматичними творами на старшому етапі в ЗСО.	5
8	Гурткові форми роботи 1. Роль і місце гуртків з зарубіжної літератури у загальноосвітніх навчальних закладах. 2. Мета та завдання гурткової роботи. 3. Основні види гурткової роботи. 4. Напрями діяльності гуртків.	4
9	Інноваційні технології в гуманітарній освіті. 1. Поняття: «педагогічна технологія», «технологія навчання», «освітні технології» в науковій літературі. 2. Особливості особистісно-орієнтованої технології. 3. Аналіз педагогічних інновацій на заняттях з літератури на старшому етапі в закладах середньої освіти.. 4. Об'єктивні умови впровадження інтегрованої системи навчання.	5

	5. Професійні якості вчителя-словесника.	
10	<p>Форми самостійної роботи студентів у ЗВО та ЗСО.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості роботи учнів з довідковою літературою та періодичною пресою. 2. Форми інформаційно-бібліографічної роботи. 3. Форми перевірки самостійної роботи. 4. Пошуково-дослідницька робота студентів магістратури. 5. Шляхи вдосконалення активізації самостійної роботи учнів. 6. Мета і зміст виробничої педагогічної практики. 	4
	Усього:	45

10. Методи навчання

Методи, які будуть використані для оцінювання результатів навчання:

Словесні, наочні, практичні. Лекція, бесіда, диспут, проблемно-пошукові методи, частково-пошукові методи, дослідницький, репродуктивний, пояснювально-ілюстративний, інтерактивні і проектні методи навчання, кейс-технології, методична провокація, метод ситуативних завдань

Під час вивчення дисципліни розвиваються такі соціальні навички:

- навички комунікації;
- навички критичного мислення та креативності у розв'язанні задач;
- навички міжособистісних відносин;
- вміння працювати в команді;
- навички самоосвіти.

11. Форми і методи і контролю

Форми, які будуть використані для оцінювання результатів навчання:

Усний, тестовий контроль, практична перевірка під час семінарських робіт, під час проведення поточного контролю, контролю за виконанням завдань самостійної роботи (презентації, творчі проекти, моделювання уроків; тощо), письмовий періодичний контроль (перша ті друга контрольні точки), тестування, анотування статей методичного змісту, розміщених у журнальній періодиці; поточне опитування, підсумковий (семестровий) контроль – екзамен.

12. Критерії оцінювання відповідно до видів контролю

Оцінка знань студентів з обов'язкового освітнього компонента «Методика навчання зарубіжної літератури на старшому етапі в закладах

середньої освіти» є комплексною, становить еквівалент усієї сукупності теоретичних відомостей, умінь і навичок, набутих у процесі засвоєння курсу.

<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>За семестр з курсу обов'язкового освітнього компонента «Методика навчання англійської та німецької мов і зарубіжної літератури на старшому етапі в закладах середньої освіти» проводяться два періодичні контролі (ПКР), результати яких є складником результатів контрольних точок першої (КТ1) і другої (КТ2). Результати контрольної точки (КТ) є сумою поточного (ПК) і періодичного контролю (ПКР): $КТ = ПК + ПКР$. Максимальна кількість балів за контрольну точку (КТ) складає 50 балів. Максимальна кількість балів за періодичний контроль (ПКР) становить 60 % від максимальної кількості балів за контрольну точку (КТ), тобто 30 балів. А 40 % балів, тобто решта балів контрольної точки, є бали за поточний контроль, а саме 20 балів. Результати поточного контролю обчислюються як середньозважена оцінок ($\bar{X}$) за діяльність здобувача вищої освіти на практичних (семінарських) заняттях, що входять в число певної контрольної точки. Для трансферу середньозваженої оцінки ($\bar{X}$) в бали, що входять до 40 % балів контрольної точки (КТ), треба скористатися формулою: $ПК = (\bar{X}) * 20 / 5$. Таким чином, якщо за поточний контроль (ПК) видів діяльності здобувача вищої освіти на всіх заняттях $\bar{X} = 4.1$ бали, які були до періодичного контролю (ПКР), то їх перерахування на 20 балів здійснюється так: $ПК = 4.1 * 20 / 5 = 4.1 * 4 = 16.4 // 16$ (балів). За періодичний контроль (ПКР) здобувачем вищої освіти отримано 30 балів. Тоді за контрольну точку (КТ) буде отримано $КТ = ПК + ПКР = 16 + 30 = 46$ (балів).</p> <p>Здобувач вищої освіти має право на підвищення результату тільки одного періодичного контролю (ПКР) протягом двох тижнів після його складання у випадку отримання незадовільної оцінки. Підсумковим контролем вивчення обов'язкового освітнього компонента є екзамен, який оцінюється в 100 балів. Загальний рейтинг становить суму двох періодичних контролів та екзамену поділеної на 2. Наприклад, $79 \text{ б} + 81 \text{ б} = 160 \text{ б} / 2 = 80 \text{ б}$.</p>
<p>Практичні заняття</p>	<p>«5» – здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Здобувач демонструє оригінальне тлумачення</p>

окреслених педагогічних проблем, здатність самостійно інтерпретувати, узагальнювати, робити висновки на основі конкретного матеріалу. вільно оперує літературознавчою, дидактичною термінологією, характеризуючи уроки та виховні заходи з літератури. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.

«4» – здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань. здобувач вищої освіти здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями. Здобувач вільно оперує літературознавчою, дидактичною термінологією, характеризуючи уроки та виховні заходи з літератури, проте є певні недоліки в дотриманні логіки висловлювань власної думки.

«3» – здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань. Має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків. Здобувач моделює різні типи уроків, але при допомозі викладача, групи. Здобувач оперує термінологією, але не завжди може упроваджувати її в навчальний процес.

«2» – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив окремі розрахункові / тестові

	завдання. Безсистемно відділяє випадкові ознаки вивченого; не вміє зробити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.
Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувач, який навчається стабільно на «відмінні» оцінки і саме такі оцінки має за періодичні контролю, накопичує впродовж вивчення навчального курсу 90 і більше балів, має право не складати екзамен з даного освітнього компонента. Здобувач зобов'язаний відпрацювати всі пропущені семінарські заняття протягом двох тижнів. Невідпрацьовані заняття (невиконання навчального плану) є підставою для недопущення здобувача до підсумкового контролю.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПМК

Якість аудиторної та самостійної роботи здобувачів вищої освіти перевіряється під час періодичного контролю, який здійснюється у формі письмової модульної (контрольної) роботи, що оцінюється 30 балами. Модульна контрольна робота складається з двох теоретичних питань та 10 тестових завдань. За кожне правильно виконане тестове завдання виставляється 1 бал.

30-27 балів – здобувач вищої освіти дав вичерпну відповідь на поставлені питання і виявив глибоке знання теоретичних основ методичної науки, спроможність мислити нестандартно, давати оригінальне тлумачення проблем, здатність до всебічного аналізу літературних явищ у їх цілісності й специфічності, художньо-рецептивні та художньо-інтерпретаційні здібності. Здобувач вищої освіти обізнаний з основними положеннями, теоретичними поняттями літературознавчої та методичної наук, вільно оперує їх термінологією; допустив лише одну помилку при виконанні тестів..

26-23 бали – здобувач вищої освіти правильно і майже в достатньому обсязі дав відповідь на поставлені питання, що підтверджує його глибокі знання з пропедевтичного курсу літературознавства, розуміння основних положень, теоретичних понять, термінів літературознавчої та методичної наук: допустив дві помилки при виборі правильної відповіді у тестах..

22-18 балів – здобувач вищої освіти недостатньо впевнено орієнтується в матеріалі, не завжди може самостійно проаналізувати запропонований матеріал. Здобувач вищої освіти допустив суттєві помилки у викладі матеріалу, порушив логіку відповіді, відтворив матеріал на елементарному рівні, подаючи окремі факти без їх подальшого аналізу.

17-1 бали – здобувач вищої освіти не зміг викласти зміст питання, погано орієнтується в теоретичних основах літературного процесу, літературознавчих категоріях та поняттях.

0 балів – робота відсутня.

Критерії оцінювання екзамену

Екзаменаційний білет складається з двох теоретичних питань, які оцінюються в 60 балів та тестових завдань (40 балів).

Результати екзамену та аудиторної роботи здобувачів вищої освіти відповідають вимогам кредитно-трансферної системи організації навчального процесу.

100-90 балів: здобувач вищої освіти дає вичерпну відповідь на поставлене питання, набрав відповідну суму балів за виконання тестових завдань і виявляє глибокі ґрунтовні знання з певної теми, демонструє знання та вміння їх аналізувати, а також спроможність мислити нестандартно, давати оригінальне тлумачення проблем, здатність самостійно інтерпретувати, узагальнювати, робити висновки на основі конкретного матеріалу. Здобувач вищої освіти вільно оперує літературознавчою методичною термінологією, характеризуючи уроки та виховні заходи з літератури.

82-74 бали: здобувач вищої освіти правильно і майже в достатньому обсязі дав відповідь на поставлене питання, що підтверджує його глибокі знання з предмета, показав розуміння літератури та її зв'язку з історичним розвитком. Здобувач вищої освіти вільно оперує літературознавчою, дидактичною термінологією, характеризуючи уроки та виховні заходи з літератури, проте є певні недоліки в дотриманні логіки висловлювань власної думки.

73-60 балів: здобувач вищої освіти недостатньо орієнтується в матеріалі, поверхово сприймає зміст художніх текстів, не завжди може самостійно проаналізувати запропонований матеріал.

59-39 бали: здобувач вищої освіти допустив суттєві помилки у викладі матеріалу, порушив логіку відповіді, відтворив матеріал на елементарному рівні, називаючи окремі факти.

38-1 бали: здобувач вищої освіти не зміг викласти зміст питання, погано орієнтується в матеріалі, літературознавчих категоріях, не зміг самостійно проаналізувати творчість письменника або окремий твір.

0 балів: відповідь відсутня.

Підсумкова семестрова оцінка виставляється відповідно до шкали ECTS та обчислюється за формулою: сума балів поточного семестрового контролю та балів на екзамені, поділена навпіл. Напр. $78 + 79 = 79$ балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку

	ECTS		
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
66–73	D	задовільно	
60–65	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

-

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Копейцева Л.П., Єгорова Ю.М. Методика викладання світової літератури у вищих навчальних закладах. Мелітополь, МДПУ. 2016. 348 с.
2. Мацевко-Бекерська Л. Методика викладання світової літератури. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2011. 320 с.
3. Мірошніченко Л.Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах / Мірошніченко Л.Ф. Київ: Ленвіт, 2000. 240. [підручник для студентів-філологів]
<http://194.44.152.155/elib/local/sk721423.pdf>
4. Наукові основи методики викладання літератури [Навчально-методичний посібник] / За редакцією Н.Й.Волошиної. Київ: Ленвіт, 2002. 344 с.
5. Токмань Г. Методика навчання української і зарубіжної літератури: самостійна робота студента. Київ : Міленіум, 2019. 110 с. URL: <http://ephsheir.phdpu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/>
6. Штейнбук Ф.М. Методика викладання зарубіжної літератури у школі / [Навчальний посібник]. К.: Кондор, 2007. 316 с.

ДОПОМІЖНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бабенко В. Порівняльний аналіз оригіналу й перекладу під час вивчення зарубіжної літератури. Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. 2005. № 6. С. 39–42.

2. Волинець І. Позакласна робота з літературного краєзнавства в курсі світової літератури. URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/Narodna_osvita/vupysku/14/statti/volinec.htm
3. Волинець І. Організація вивчення літературного краєзнавства на уроках зарубіжної літератури. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2008. № 1. С. 8–14.
4. Галенко А. Культурологічна компетентність у структурі професійних компетентностей студентів філологічних спеціальностей. *Науковий вісник Донбасу*. 2012. № 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvd_2012_4_25
5. Гузь О. До опанування засад методики навчального діалогу та особливостей структури сучасного уроку літератури. *Зарубіжна література в навчальних закладах*. 2006. № 11–12.
6. Ісаєва О. Матеріали з методики викладання зарубіжної літератури. URL: <http://www.isaieva.kiev.ua/student-us.html>
7. Ісаєва О. Теорія і технологія розвитку читацької діяльності старшокласників у процесі вивчення зарубіжної літератури. Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2003. 380 с.
8. Клименко Ж. Міжсеміотичний переклад як засіб поглибленого вивчення художнього твору: методичні рекомендації щодо використання зразків такого перекладу. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2007. №3. С. 6–8.
9. Клименко Ж. Порівняння оригіналу й перекладу в процесі вивчення зарубіжної літератури в старших класах. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2004. № 6. С. 16–20.
10. Клименко Ж. Розкриття значення перекладної літератури як важливого чинника формування української нації. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2006. № 6. С. 36–39.
11. Клименко Ж. Теорія і технологія вивчення перекладних художніх творів у старших класах загальноосвітньої школи. Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2006. - 340 с. URL: <http://nashaucheba.ru/v>
12. Клименко Ж. Шкільний курс «Зарубіжна література» як чинник формування української ідентичності учнів. *Актуальні проблеми професійної підготовки студентів-філологів до роботи в сучасному освітньому просторі* : збірник статей. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2017. Вип. 1. 37–49. URL: <http://194.44.152.155/files/zbirnyky/>
13. Коломієць Н., Яременко Н. Культурологічна компетенція в контексті фахової підготовки вчителя зарубіжної літератури. *Наукові записки*. Серія : Філологічні науки. Кропивницький, 2020. Вип. 187. С. 665–670. URL: https://www.cuspu.edu.ua/images/nauk_zapiski/filology/Issue_187_FN.pdf

14. Костюк О.М. Методичні засади індивідуалізації викладання зарубіжної літератури // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. 2000. №5. С.2
15. Куцевол О. Методи навчання на уроках зарубіжної літератури в середніх класах. Всесвітня література та культура в середніх навчальних закладах України. 2001. № 12. С. 2–11.
16. Методичні рекомендації до курсу “Методика вичення світової літератури на старшому етапі в закладах середньої освіти” для студентів магістратури спеціальності 014.01 „Мова та література (англ./нім)/ Уклад.: Копейцева Л.П., Єгорова Ю.М., Пономарець Г.М. Мелітополь: МДПУ імені Богдана Хмельницького, 2017. 52 с.
17. Небеленчук І. Елементи компаративного аналізу у шкільному вивченні як засіб формування навчально-дослідницьких умінь школярів. *Освітній інтернет-навігатор*. URL:
18. Небеленчук І. Мультимедійний супровід уроків літератури. *Технологія фахової майстерності: електронні освітні ресурси та технології*. 2015. URL: <http://timso.koippo.kr.ua/hmura11/multymedijnyj-suprovid-urokiv-literatury/comment-page-1/>
19. Онкович Г. В. Медіаосвітні технології і компетентнісний підхід. *Реалізація європейського досвіду компетентнісного підходу у вищій колі України* : матеріали методологічного семінару. Київ : Педагогічна думка, 2009. С. 206–217.
20. Освіта. Стратегія України 2030. Київ, 2019. 35 с. URL: https://www.slideshare.net/UIFuture/2030148758034?fbclid=IwAR138DX6IK6RES3E9cjOZcWVGzwngsnaseckjxAhBWN0Ye9jBH_p6PJad8
21. Токмань Г.Л. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція. – Київ: Міленіум, 2002. –320 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Бібліотека світової літератури (оригінали та переклади): <http://ae-lib.narod.ru>
2. Електронна бібліотека «Джерело»: <http://ukrlib.com>
3. Бібліотека українського центру: <http://ukrcenter.com>
4. Національна бібліотека України для дітей з віртуальною бібліографічною довідкою: <http://chl.kiev.ua>
5. www.nbuv.gov.ua – Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського;
6. Офіційний сайт МДПУ;
7. Офіційний сайт філологічного факультету;
8. Бібліотека імені М. Лермонтова;
9. Бібліотека Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького;

- 10.Бібліотека кафедри української і зарубіжної літератури;
- 11.Інтернет-ресурси.
- 12.Гондюл В.П. Методика викладання у вищій школі. Матеріали до курсу лекцій / Електронний варіант. К.: ІМВ КНУТШ, 2000.
<http://mi.iir.kiev.ua/progsubj/opp/index.html>
- 13.Барчук В. С. Майстерність вчителя. Стаття-роздум [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/ 30682/](http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/30682/)
- 14.Програма з зарубіжної літератури 5-12 класи / За ред.. Д. С. Наливайко. – К., 2005, або [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://svitova-litera.at.ua/board/dokumenti_mon/programa_quot_zarubizhna_literatura_5_12_klasi_quot/2-1-0-8